

FÖRELÄSNING SÄRSKILT STÖD MARIA LINDGREN 20210825

Riksdagen 2019

- Presentation
- Boken "HJÄLP-JAG DRUNKNAR! En förälders kamp för sitt barn och om vägen tillbaka"
- Skolans uppdrag och skolplikt
- Särskilt stöd-dokumentationstrappan
- Maktkampen mellan skola och föräldrar
- Skolskadad elev

www.marialindgren.se
specialpedagogskonsult@gmail.com

PRESENTATION

MARIA LINDGREN SPECIALPEDAGOG OCH FÖRÄLDER

- Lärare sedan 2003-2014
- - med vårt sociala-och lärandeuppdrag i 10 år på högstadiet och en termin på gymnasiet för elever som utbildade sig till rörmokare.
- - i liten grupp för elever med ASD (Autism)
- Specialpedagog sedan 2014-
- -Låg-, mellan-, högstadiet, gymnasiet och vuxenutbildning
- Kommunala skolor/friskolor
- Förälder till tre barn, 25, 17 och 14 år gamla.
- Författare till boken "HJÄLP-JAG DRUNKNAR!"

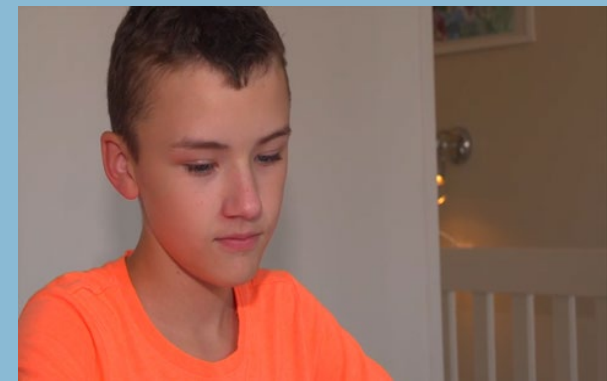
HJÄLP-JAG DRUNKNAR!

Ett barn - en familj i kris.

Ett barn som bryts ned och till slut kraschar. Ett barns kramp - en familjs kamp om rättigheter i skolan.

Beställ gärna boken på adlibris.com eller på bokus.com

SKOLANS UPPDRAG

- **Socialt och kunskapsmässigt**
- Grundläggande värden Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

- Skolverket

<https://www.skolverket.se/download/18.192dfce916aff44f9af6a4/1560325112335/F%C3%B6rslag%20%C3%A4roplan%20grundskolan.pdf>

SKOLAN SKA SE TILL BARNETS BÄSTA

- Skolan ska gestalta och förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara **barnets bästa** och eleverna ska få kännedom om sina rättigheter.

- **Förståelse och medmänsklighet**

Psykisk hälsa

- Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. **Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägl**a verksamheten. **Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter.** Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller **funktionsnedsättning** eller för annan kränkande behandling.

- Skolverket

<https://www.skolverket.se/download/18.192dfce916aff44f9af6a4/1560325112335/F%C3%B6rslag%20%C3%A4roplan%20grundskolan.pdf>

SKOLPLIKT VS LÄROPLIKT

En elev som inte klarar av att gå till skolan pga ex. utmattningssyndrom ska gå till skolan. Vuxna kan sjukskrivas, men inte barn.

- Vad säger lagen om skolplikt?
- **Skolplikt** innebär att barn måste gå i skolan och delta i den verksamhet som anordnas där. För att inte behöva gå till skolan ska barnet ha ett giltigt skäl, till exempel sjukdom eller ledighet som skolan beviljat. Rätt till utbildning innebär att barn som omfattas av **skolplikt** har rätt till kostnadsfri utbildning.
- Vilka omfattas av skollagen?
- **Skollagen** reglerar **vilka** rättigheter och skyldigheter barn, elever och vårdnadshavare har. I lagen står också **vilka** krav som ställs på huvudmannen för verksamheten. Förordningar är ytterligare bestämmelser i skolfrågor från regeringen.
- **Källa:** <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/skolplikt-och-ratt-till-utbildning#h-Vadarskolpliktochvilkaelevergallerden>

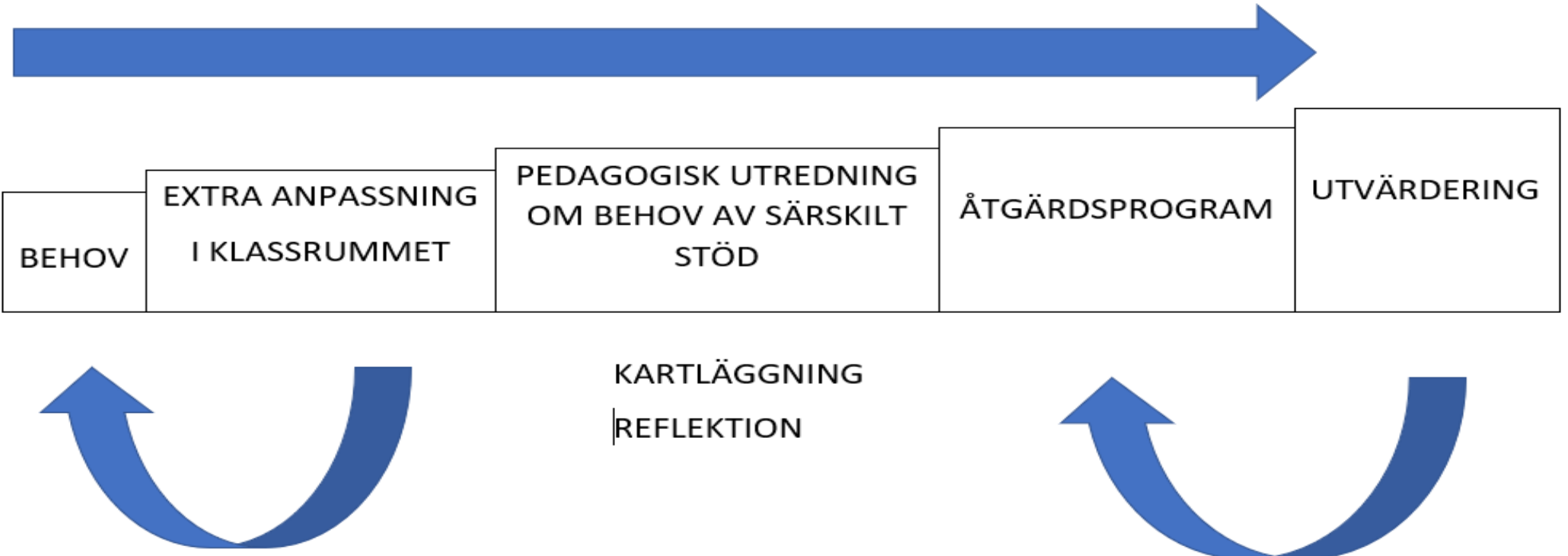
ALLA KLARAR INTE SKOLAN

Orsaker:

- Neuropsykatriska diagnoser: Autism, ADHD, Dyslexi, OCD, Tourettes
- Hemmet: Våld, psykisk misshandel, droger, sexuellt utnyttjande. Barn som ser våld-misshandel av en förälder av den andra föräldern.
- Låg självbild
- Suicidal
- Ej anpassat bemötande till olika elever och projicering av den vuxnes behov
- Makt: Styrning eller stöd?
- Anpassningar och särskilt stöd

SÄRSKILT STÖD- DOKUMENTATIONSTRAPPAN

BEGREPP- BEHOV

Behov

Skollagen: Skolan ska tillgodose barnets behov och stödja barnet i dennes utveckling.

Vem bestämmer behovet? Föräldrar/skola?

Skola vs föräldrar och barnet i kläm

Dyslexiutredning på min dotter. Läraren nekade utredning eftersom hon inte hade sett svårigheterna. Dottern hade flera överlevnadsstrategier för att inte upptäckas i skolan.

Lyssna på föräldrarna (varför skulle föräldrar hitta på?), gör utredningar om det finns en sådan oro och ge barnet insatser tidigt. Det värsta som kan hända är att skolan behöver ta bort dem om de inte ger effekt. Det kan också vara så att det är andra typer av insatser som behövs. Gör mer av det som fungerar och inget alls av det som inte fungerar.

BEGREPP-EXTRA ANPASSNINGAR

Extra anpassningar-lag 2014.

Inom undervisningens ram i klassrummet.

Ex. Behöver en bläckpenna med sudd för att öka motivationen att skriva bokstäver och meningar.

Ex. Förberedelser dagen innan. Framförallt förberedelse inför friluftsdagar, idrott som svarar på frågorna NÄR, VAR, HUR, MED VEM och VARFÖR?

Ex. Schemalagda pauser under lektionstid. Många barn i svårigheter kan bli hjärntrötta och förlora för mycket energi under en skoldag.

Ex. Lärare som ligger steget före och kan läsa av signaler. Vad är den andres behov?

Peter Fredriksson, generaldirektör Skolverket uttryckte i programmet Kalla Fakta dec. 2019; Skolans uppdrag är att kompensera och vad än barnet behöver så ska skolan anpassa för det (refererat).

BEGREPP-GENERELLA ANPASSNINGAR

Generella anpassningar i klassrummet

Start och slut på lektion

Läs en text högt för alla

Ge möjlighet för alla att ha hjälpmedel för ex. koncentrationssvårigheter. Förslag: Tangles, stressboll, gummiband på stolsbenen, tennisbollar på stolar i klassrummet, stöd i socialt samspel mellan elever på raster och vid ex. brädspel.

Ställ frågan: Vad kan jag göra för alla i klassrummet, så att arbetsbördan av individuella lösningar reduceras.

BEGREPP-SÄRSKILT STÖD

Särskilt stöd

Beslutas av rektor.

Särskilt stöd, ingripande stödinsatser av större omfattning och varaktighet

- Specialpedagogisk insats
- Elevassistent
- Studiehandledning på modersmålet

Beslut vid särskilda skäl (måste framgå av utredningen om behov av särskilt stöd)

- Enskild undervisning
- Särskild undervisningsgrupp
- Anpassad studiegång

HANDLINGSPLAN

- Raster
- Övergångar
- Matsal
- Omklädningsrum idrott

- Definitivt handlingsplan vid mobbing och utmaningar i socialt samspel.

BEGREPP-PEDAGOGISK UTREDNING

- Kartläggning+analys=pedagogisk utredning
- Kartläggning av organisation-, grupp- och individnivå.
- Kartläggning i alla ämnen vad eleven har för styrkor och svårigheter, kunskapsmässigt och socialt.
- Kartläggning av lärmiljön, fysiska, psykosociala, grupp, matsal, idrott, slöjd
- Övergångar
- Ur allt material som vi samlar på oss och skriver ned framkommer oftast vad ett barn behöver.
- Vår tolkning dokumentationen är vad vi i skolan behöver arbeta med för att barnets behov ska kunna kompenseras.
- Vid dokumentation såsom pedagogisk utredning reflekterar den som skriver över barnets hela skoldag även fritids. Heldagslärande.
- Helhetssyn, på människan, på eleven, på miljön, på hinder och hur skolan kan arbeta bort hindren.

BEGREPP- ÅTGÄRDSPROGRAM

- I den pedagogiska analysen (bedömningen) framkommer barnets behov:

Barnet upplever svårigheter i läsning och behöver särskilt stöd i läsinlärning. Bedömningen är att det särskilda stödet ska ske från augusti till december (varaktigt) med kontinuerliga avstämningar mellan speciallärare, lärare och vårdnadshavare. Lärare och speciallärare arbetar med beröm och positiv förstärkning för att öka motivationen i syftet att nå kunskapskraven för åk. 3.

Särskilt stöd, ingripande stödinsatser av större omfattning och varaktighet

- Specialpedagogisk insats
- Elevassistent
- Studiehandledning på modersmålet

Beslut vid särskilda skäl (måste framgå av utredningen om behov av särskilt stöd)

- Enskild undervisning
- Särskild undervisningsgrupp
- Anpassad studiegång

MAKTKAMP MELLAN SKOLA OCH FÖRÄLDRAR

Stödja eller styra?

- Vem har rätt om barnets behov?
- Vad händer om skolan säger nej till ex. utredning (ex. dyslexi)?
- Vad händer om skolan säger nej till att skriva en pedagogisk utredning och ett åtgärdsprogram, samt utvärderar insatserna som skolan har satt in för att barnet ska lyckas.
- Vad kostar det att säga ja?

Vad är det bästa för barnet? Styra eller stödja? Hinder eller möjligheter?

Vem möjliggör elevens skolutveckling och skolgång?

Blir du lönsam,
lille vän?

Självskadebeteend
e, vill du inte leva.
Synd, vi trodde på
individualismen.

ANLEDNINGAR TILL ATT BARN SKOLSKADAS

- Individualismen, JAGET för LAGET.
- Skollagen tolkas enligt individualismen
- Läroplanen/kunskapskraven kategoriserar. Alla elever ska analysera, annars inget betyg.
- Prestation, resultat, måluppfyllelse. Vem är du utan din prestation?
- Har skolan och samhället glömt att barn är människor med olika behov. Värdegrunden och mänskliga rättigheter.
- Skolplikten-alla elever ska....
- Glappet mellan särskolans läroplan och grundskolans läroplan. Svag teoretisk begåvning

SKOLSKADAD ELEV

- Lyssna inte på barnet
- Se inte barnet
- Strunta i föräldrarna som beskriver barnets behov
- Ring inte hem när barnet har varit hemma i en månad
- Skriv inte en pedagogisk utredning eller en handlingsplan
- Utarbeta inte ett åtgärdsprogram och ignorera behov av särskilt stöd
- Bjud inte in föräldrar på möte för att hitta lösningar
- Se hinder och inte möjligheter
- Skyll på föräldrarna- det är ju deras fel. Nej, det är barnets fel som inte kan anpassa sig
- Frys ut barnet i skolan, prata illa om barnet
- Soc.anmäl familjen vid hög frånvaro
- NUVÄNDER DET VÄL?

En rektor (kommunal) svarar mig som förälder:

-Här har vi inga elever med autism, så ett mindre sammanhang behöver inte vi....

- William har ju autism och behöver stöd.
- Vi kan inte se att William har behov. Han är som alla andra.
- Det bör finnas fler än min son med autism. Har inte ni över 1000 elever?
- Jo, men vi gör allt i klassrummet.

MÄNNISKOSYN

Barnets behov enligt Maslows

Självförverkligande

Självkänsla

Gemenskap

Trygghet

Fysiologi

HUR VI FÅR BARN ATT LYCKAS!

Självförverkligande

Bli allt du kan vara

Självkänsla

Makt, uppskattning

Gemenskap

Kärlek, vänskap

Trygghet

Säkerhet, stabilitet

Fysiologi

Mat, vatten, luft, sex

MOBBING

Vad äcklig du är?

Ingen vill vara din kompis

Stick här ifrån, ingen vill ha dig här

William du är så trög och dum i huvudet

JU LÄNGRE MOBBINGEN PÅGICK DESTO FLER ANFALL 29 JULI 2016 MARIA LINDGREN

Medvetslös

Aktiviteten har ökat. Sparsam - riklig aktivitet på kort tid

Mobbing och epilepsi - ingen bra kombination

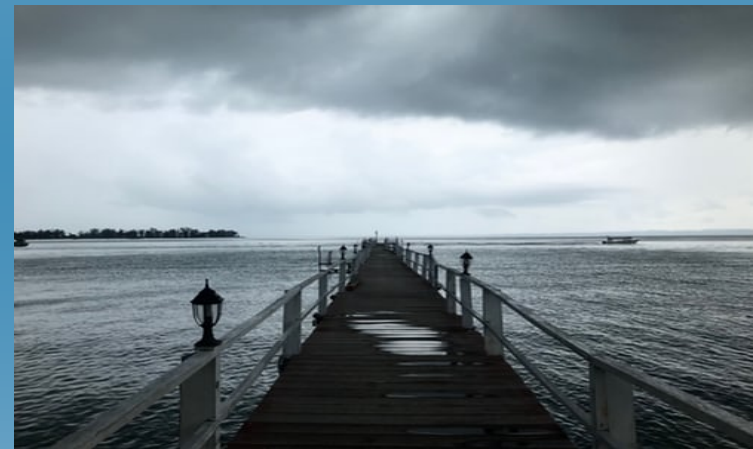
Upphovsrätt: Maria Lindgren www.marialindgren.se

JAG VILL INTE LEVA LÄNGRE

Varför ska jag leva mamma när elever i skolan mobbar mig för den jag är och när skolan inte tror på oss. Ingen vill att jag ska vara där, för då försvinner deras problem men mina gräver sig djupare och jag har ingen skola som önskar min närvaro.

Varför ska jag leva, mamma? Jag vet inte om jag orkar. Jag vill inte gå till skolan idag, imorgon och inte heller nästa dag (William 12 år).

ORSAKER

ADHD, 4-5 år gammal

Epilepsidiagnos 2014, 10 år gammal

Mobbing 2014-2016

Hemmasittare

Anpassad studiegång, en timme per dag i ett års tid.

Autismdiagnos 2017

Intellektuell funktionsnedsättning (IF) 2020.

Stöd i det sociala
Skolan satte in samtal till William- det förändrade inte situationen.

William är idag 17 år

ORGANISATORISKT MED LITEN GRUPP

Friskola, 400
elever, 5-8 elever
i liten grupp.

Ansvar: pedagog
och
specialpedagog

- Skolan betalar för ett mindre sammanhang med skolpeng.
- Tilläggsbelopp söker specialpedagog, men beviljas sällan, trots att elever som är skolskadade och suicidala och kommer från BUP-akuten.
- En pedagog på 5-8 elever har undervisningen.
- Specialpedagogen skriver dokumentationen, kontakt med vh, BUP, soc, habiliteringen, Närvaroteamet. Handleder pedagog. EHT och i analyser av frånvaro.
- Vid frånvaro av pedagog, är specialpedagog i klassrummet. Alltid en plan B och C.
- Lunch innan alla andra elever kommer in i vår matsal. Vi hämtar mat till de som inte klarar matsalsmiljön. Frukt finns alltid att tillgå. Smörgås kan vi hämta.
- I gruppen har vi som uppgift att eleverna ska känna trygghet, må bra och vilja komma till skolan. Aldrig att vi beskyller föräldrar.
- Om ett barn blir utåtagerande är det inte barnets fel. Vi vuxna har misslyckats, vilket vi förmedlar till eleven och vårdnadshavare. Vi arbetar lösningsfokuserat för att barnet inte ska känna skuld. Vi har ansvaret. Vi är skyldiga barnen det.

HUR KAN MAN FÅ BARN ATT MÅ BRA I SKOLAN

- Tidig kontakt med vårdnadshavare innan skolstart. Ett barn behöver träffa klassläraren innan skolan börjar. Visa runt.
- Se till att skoltaxi, skolskjuts eller färdtjänst fungerar. Stopp i struktur ökar hindren.
- Läsa igenom diagnoser och förebygga ex. att eleven får gå in tidigare än andra i klassrummet eller senare när alla har satt sig. Pauser-alla barn behöver pauser (lugna och återhämtande) men framför allt elever med ex. autism.
- Tidigt upptäcka elever med ex autism som blir trötta av alla intryck, håglösa, svårt att reglera sin impuls och frustration, svårt att koncentrera sig, vill inte äta i matsalen.
- Lyssna på föräldrar och agera. Visa i handling att ni som skola vill barnets bästa.
- Lyssna på barnets behov.

VÅRT SAMHÄLLE BEHÖVER HA BARNPERSPEKTIVET

1. Tro på barnet

2. Dokumentera behov

3. Våga bry dig -
mod

4. Samarbeta med
vårdnadshavare

Barnet

5. Sätt in stöd
Särskilt stöd
Handlingsplan vid
mobbing

6. Informera
huvudman

7. Agera -
Utvärdera

8. Våga rädda ett
barn

Upphovsrätt: Maria Lindgren www.marialindgren.se

VAD KRÄVS FÖR ATT LYCKAS FÅ EN ELEV ATT UTVECKLAS

- Modet att våga se
- Följsamhet, flexibilitet, se möjligheter, lösningsfokuserad, ligga steget före
- Kliva fram när ingen annan gör det
- Gemensam värdegrund på skolan samt diskussioner om människosyn, elevsyn och kunskapssyn.
- En skolledning som stöttar och som lyssnar gällande resurser (ekonomi)
- En specialpedagog eller psykolog som handleder kring svåra utmaningar
- En lärarkår och ett elevhälsoteam på skolan där det råder frihet, prestigelöshet, lösningsfokus utifrån frågan
VAD ÄR BÄST FÖR JUST DET HÄR BARNET? HUR LÖSER VI DILEMMAT?

UR.SE/FÖRÄLDRAR

UR Föräldrar

– för de dagar det fungerar som sämst med dem du älskar mest

FILM: NU TRIVS WILLIAM I SKOLAN

Nu trivs William i skolan

MINIDOKUMENTÄR

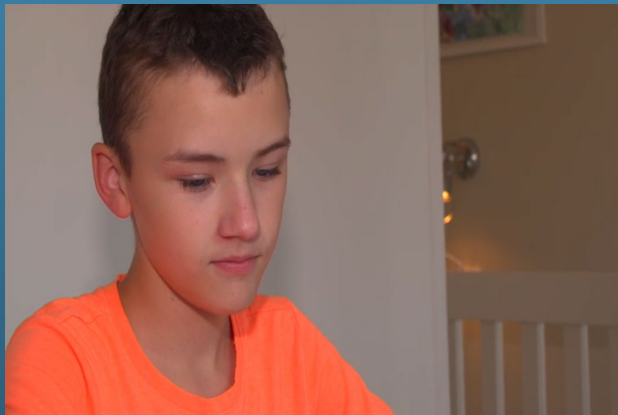
12 minuter

William har precis börjat sjuan och nu trivs han i skolan. Han har tidigare varit hemmasittare och bytt skola fyra gånger. William har bland annat adhd och när allt inte fungerade gav flera skolor upp – men det gjorde inte hans familj. Se hur det går för William i en minidokumentär om hans skolbyten.

Ge aldrig
upp på en
annan
människa-
det kan
rädda liv

CITAT WILLIAM LINDGREN

”Idag mår jag bättre. Att jag har epilepsi, ADHD och autism får jag leva med resten av mitt liv. Att jag haft en svår skolgång får jag också leva med, men idag har jag lärare och resursperson som förstår mig och mina behov. Jag har idag inte betyg i alla ämnen, men jag lever idag och gillar livet. Det är det viktigaste för mig”

ANNELI MEGNER ARN
anneli.megner.arn@tv4.se

TACK FÖR ATT DU LYSSNAT

Specialpedagogskonsult
Maria Lindgren
Era behov-min kunskap

Tack till Autism - och
Aspergerföreningen
Värmland

Önskar du en föreläsning i din
kommun, skola eller för föräldrar?

Välkommen att boka.

specialpedagogskonsult@gmail.com

www.marialindgren.se

 AUTISM & ASPERGER
FÖRENINGEN VÄRMLAND

NU DAGS FÖR FRÅGOR VIA CHAT

- Menti.com
- <https://www.menti.com/obnwqovcr4>